

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษา ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมี รั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม ของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอันตรายสารเคมี และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของ ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional descriptive study) โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทั้งที่เคยและไม่เคยได้รับอันตรายด้านสุขภาพในเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม ศึกษาในช่วงเดือน มิถุนายน 2549 ถึง เดือนมีนาคม 2550 โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 หลังคาเรือน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยเสริม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับอันตรายสารเคมีรั่วไหล จากโรงงานอุตสาหกรรม

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงาน อุตสาหกรรมของผู้เผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ส่วนที่ 5 การทดสอบความสัมพันธ์

-ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเสริม กับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวในการป้องกัน อันตรายจากสารเคมีรั่วไหล โดยใช้ Chi-Square Test

-ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้เรื่องอันตรายสารเคมี กับทักษะในการป้องกัน ตนเองจากอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล ความรู้เรื่องอันตรายสารเคมีรั่วไหล กับ การปฏิบัติตัวในการ ป้องกันตนเองจากอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล และทักษะเรื่องอันตรายสารเคมี กับ การปฏิบัติตัว ในการป้องกันอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล โดยใช้ Chi-Square Test

ส่วนที่ 6 ปัญหา และความต้องการความช่วยเหลือเมื่อได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งที่เคยได้รับอันตราย และไม่เคยได้รับอันตรายด้านสุขภาพจากเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลจาก โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 600 หลังคาเรือน แสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.5 เพศชาย ร้อยละ 36.5 มีอายุเฉลี่ย 35.98 ปี อายุน้อยที่สุด 15 ปี อายุมากที่สุด 60 ปี ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 39.8) รองลงมาคืออายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 26.8) 41 - 50 ปี (ร้อยละ 20.7) และมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 12.7) ตามลำดับ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 46.0) รองลงมาคือ 5-10 ปี (ร้อยละ 24.7) 1-5 ปี (ร้อยละ 23.0) และน้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 6.3) ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 52.2) รองลงมาคือมีสถานภาพโสด (ร้อยละ 36.8) และสถานภาพหม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่ (ร้อยละ 11.0) ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ประถมศึกษา (ร้อยละ 35.3) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 34.5) ระดับประกาศนียบัตร/อนุปริญญา (ร้อยละ 14.0) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 11.0) และไม่ได้รับการศึกษา (ร้อยละ 5.2) ตามลำดับ การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 53.8) รองลงมาคืออาชีพค้าขาย (ร้อยละ 14.5) และอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 8.7) ตามลำดับ รายได้ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 58.5) รองลงมามีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 22.3) และรายได้ 10,001 - 15,000 บาท (ร้อยละ 10.5) ตามลำดับ สถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่พอใช้แต่ไม่มีเหลือเก็บ (ร้อยละ 54.7) รองลงมามีหนี้สิน (ร้อยละ 26.7) และมีเหลือเก็บ (ร้อยละ 18.7) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์การได้รับอันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม (ตารางที่ 4.2) พบว่า มีผู้ที่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล จำนวน 225 หลังคาเรือน (ร้อยละ 37.5) และไม่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล จำนวน 375 หลังคาเรือน (ร้อยละ 62.5) ส่วนใหญ่เหตุการณ์เกิดในตอนกลางวัน (ร้อยละ 76.9) ขณะเกิดเหตุการณ์กำลังพักผ่อนอยู่ในบ้าน (ร้อยละ 54.2) ซึ่งร้อยละ 82.7 ไม่ทราบชนิดสารเคมีที่รั่วไหล มีเพียงร้อยละ 17.3 ทราบชนิดสารเคมีที่รั่วไหล ได้แก่สารแอมโมเนียรั่วไหลมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.7 สารคลอรีน (ร้อยละ 33.3) และสารไซลีน (ร้อยละ 18.0) ตามลำดับ ร้อยละ 20.7 ของประชาชนไม่ได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล มีเพียงร้อยละ 16.8 ที่ได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหลโดยเกิดอาการเรียงตามลำดับจากมากไป

น้อย คือ แสบจมูก (ร้อยละ 65.3) เวียนศีรษะ (ร้อยละ 57.4) คลื่นไส้ อาเจียน (ร้อยละ 55.4) ระบาย
ท้องและแสบตา (ร้อยละ 50.5) ภายหลังเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลสงบร้อยละ 67.3 ของประชาชน
ที่ได้รับอันตรายต้องไปพบแพทย์ความรุนแรงของอาการส่วนใหญ่มีอาการเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ
70.3) ต้องหยุดงาน 1-3 วัน (ร้อยละ 28.7) และมีเพียงร้อยละ 1.0 ที่ต้องหยุดงานมากกว่า 3 วัน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรศึกษาจำแนกตามลักษณะด้านปัจจัยส่วนบุคคล
(N= 600)

ลักษณะด้านประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	219	36.5
หญิง	381	63.5
2. อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30	239	39.8
31 – 40 ปี	161	26.8
41 – 50 ปี	124	20.7
มากกว่า 50 ปี	76	12.7
อายุเฉลี่ย 35.98 ปี อายุต่ำสุด 15 ปี อายุสูงสุด 60 ปี		
3. การศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	31	5.2
ประถมศึกษา	212	35.3
มัธยมศึกษา	207	34.5
ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	84	14.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	66	11.0
4. สถานภาพ		
โสด	221	36.8
สมรสอยู่ด้วยกัน	313	52.2
หม้าย / หย่า / แยกกันอยู่	66	11.0

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรศึกษาจำแนกตามลักษณะด้านปัจจัยส่วนบุคคล
(N= 600) (ต่อ)

ลักษณะด้านประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพหลัก		
ไม่ได้ทำงาน	43	7.2
เกษตรกร	21	3.5
ค้าขาย	87	14.5
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	52	8.7
รับจ้าง	323	53.8
นักเรียน/นักศึกษา	20	3.3
ธุรกิจส่วนตัว	18	3.0
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	36	6.0
6. รายได้		
น้อยกว่า 5,000 บาท	134	22.3
5,001 – 10,000 บาท	351	58.5
10,001 – 15,000 บาท	63	10.5
15,001 – 20,000 บาท	26	4.3
มากกว่า 20,001 บาท	26	4.3
7.สถานภาพเศรษฐกิจของครอบครัว		
มีหนี้สิน	160	26.7
พอใช้/ไม่มีเหลือเก็บ	328	54.7
มีเหลือเก็บ	112	18.7
8.ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่		
น้อยกว่า 1 ปี	38	6.3
1-5 ปี	138	23.0
6-10 ปี	148	24.7
มากกว่า 10 ปี	276	46.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประชากรศึกษาจำแนกตามลักษณะด้านปัจจัยส่วนบุคคล
(ประสบการณ์เกี่ยวกับอันตรายสารเคมีรั่วไหล) (N= 600)

ประสบการณ์อันตรายสารเคมีรั่วไหล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล (n= 600)		
- เคย	225	37.5
- ไม่เคย	375	62.5
2. ช่วงเวลาที่เผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล (n= 225)		
- กลางวัน	173	76.9
- กลางคืน	52	23.1
3. ขณะเกิดเหตุการณ์ (n= 225)		
- พักผ่อนอยู่ในบ้าน	122	54.2
- ทำงานในพื้นที่เกิดเหตุ	103	45.8
4. ชนิดสารเคมีที่รั่วไหล (n= 225)		
- ไม่ทราบ	186	82.7
- ทราบ	39	17.3
ระบุชนิดสารเคมี (n=39)		
- แอมโมเนีย	19	48.7
- คลอรีน	13	33.3
- โซลีน	7	18.0
5. การได้รับอันตรายสารเคมีรั่วไหล (n= 225)		
- ไม่ได้รับอันตราย	124	55.1
- ได้รับอันตราย	101	44.9
6. อาการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (n=101)		
- ระคายเคือง/แสบตา	51	50.5
- คลื่นไส้อาเจียน	56	55.4
- เวียนศีรษะ	58	57.4
- แสบจมูก	66	65.3
- อื่นๆ	55	54.5
7. การพบแพทย์หลังเหตุการณ์สงบ (n= 101)		
- ไม่ต้องพบแพทย์	33	32.7
- ต้องพบแพทย์	68	67.3
8. ความรุนแรงของอาการ (n= 101)		
- มีอาการเล็กน้อยไม่ต้องหยุดงาน	71	70.3
- หยุดงาน 1-3 วัน	29	28.7
- หยุดงานมากกว่า 3 วัน	1	1.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยเสริม

ส่วนที่ 2.1 ข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี จากการศึกษาพบว่า ประชาชน ร้อยละ 30.5 เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี โดยประเภทสื่อที่ได้รับข้อมูลมากที่สุด คือ สื่อบุคคล (ร้อยละ 56.3) และประเภทสื่อที่ได้รับข้อมูลน้อยที่สุด คือ โปสเตอร์/เอกสารแผ่นพับ (ร้อยละ 6.0) ประชาชนร้อยละ 16.5 เคยได้รับการอบรมเรื่องอันตรายสารเคมี และวิธีการป้องกันอันตราย โดยหน่วยงานที่ให้การอบรมมากที่สุด คือ โรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ 64.6) และประชาชน ร้อยละ 95.3 มีความต้องการข่าวสารเรื่องอันตรายสารเคมีและวิธีการป้องกันเพิ่มเติม โดยต้องการความรู้เพิ่มเติมเรื่องวิธีการป้องกันอันตรายจากสารเคมีที่ถูกต้อง (ร้อยละ 32.8) จากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ (ร้อยละ 35.1)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี (N=600)

ข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมีทั่วไป (n=600)		
- เคยได้รับ	183	30.5
- ไม่เคยได้รับ	417	69.5
2. ประเภทสื่อที่ได้รับ (n=183)		
- สื่อบุคคล	103	56.3
- โทรทัศน์/วิทยุ	51	27.9
- หนังสือพิมพ์/วารสาร/นิตยสาร	18	9.8
- โปสเตอร์/เอกสารแผ่นพับ	11	6.0
3. การได้รับการอบรมเรื่องสารเคมีและวิธีการป้องกันอันตราย (n=600)		
- ไม่เคยอบรม	501	83.5
- เคยอบรม	99	16.5
4. หน่วยงานที่ให้การอบรม (n=99)		
- โรงงานอุตสาหกรรม	64	64.6
- หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่	35	35.4

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี (N=600) (ต่อ)

ข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. การต้องการข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีเพิ่มเติม (n=600)		
- ไม่ต้องการ	28	4.7
- ต้องการ	572	95.3
6. ประเภทสื่อที่ความต้องการได้รับข่าวสาร (n=572)		
- โทรทัศน์/วิทยุ	132	23.1
- เอกสาร/วารสาร	125	21.9
- เจ้าหน้าที่ทางราชการ	201	35.1
- เจ้าของกิจการ	114	19.9
7. ข่าวสารที่ต้องการมากที่สุด (n=600)		
- อันตรายสารเคมีประเภทที่ใช้มากในพื้นที่	187	31.2
- อาการแสดงที่สังเกตได้เมื่อได้รับอันตรายสารเคมี	89	14.8
- วิธีการป้องกันอันตรายสารเคมีที่ถูกต้อง	197	32.8
- การปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อได้รับอันตรายสารเคมี	127	21.2

ส่วนที่ 2.2 ข้อมูลการให้คุณค่าต่อสุขภาพ

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลการให้คุณค่าต่อสุขภาพของประชาชน จำแนกตามประสบการณ์ที่เคยเผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล จากการสำรวจพบว่ากลุ่มประชากรศึกษามีคะแนนการให้คุณค่าต่อสุขภาพเฉลี่ย 19 คะแนน (S.D = 2.4) ส่วนใหญ่มีการให้คุณค่าต่อสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 73.7) เมื่อพิจารณาแบ่งตามประสบการณ์ที่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล และไม่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล พบว่า ผู้ที่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล และไม่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลมีระดับการให้คุณค่าต่อสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 71.6 และ ร้อยละ 75.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของระดับการให้คุณค่าต่อสุขภาพของประชาชน จำแนกตาม
ประสบการณ์ที่เผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล (N= 600)

การให้คุณค่าต่อสุขภาพ	ประสบการณ์เผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล		รวม (ร้อยละ)
	เคยเผชิญ	ไม่เคยเผชิญ	
	จำนวน (ร้อยละ) n=225	จำนวน (ร้อยละ) n=375	
ระดับการให้คุณค่าต่อสุขภาพ (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)			
ต่ำ (0 - 16.50 คะแนน)	16 (7.1)	29 (7.7)	45 (7.5)
ปานกลาง (16.56 – 21.40 คะแนน)	161 (71.6)	281 (75.0)	442 (73.7)
สูง (21.50 – 25 คะแนน)	48 (21.3)	65 (17.3)	113 (18.8)
คะแนนเฉลี่ย = 19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.4 คะแนนต่ำสุด = 11 คะแนนสูงสุด = 25			

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล จากโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของประชาชนในการป้องกันอันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามประสบการณ์ที่เผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล วัดระดับความรู้ ทักษะ การปฏิบัติ ทำได้โดยการแบ่งค่าคะแนนที่ได้เป็นแบบอิงกลุ่มออกเป็น 3 ระดับ ระดับต่ำ ปานกลาง และสูง จากการสำรวจ พบว่า ประชาชนมีคะแนนความรู้เฉลี่ย 8.93 (S.D = 2.04) ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับทักษะของประชาชนมีคะแนนเฉลี่ย 57.64 (S.D = 5.98) ส่วนใหญ่มีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติของประชาชนมีคะแนนเฉลี่ย 31.96 (S.D = 5.3) ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จากตัวอย่างทั้งหมด 600 คน มีระดับความรู้ปานกลาง 396 คน ระดับความรู้ต่ำและระดับความรู้สูง 102 คน มีระดับทักษะไม่ดี 86 คน ระดับทักษะปานกลาง 419 คน ระดับทักษะดี 95 คน ระดับการปฏิบัติไม่ดี 83 คน ระดับการปฏิบัติปานกลาง 468 คน และระดับการปฏิบัติดี 49 คน

เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหลด้านความรู้เกี่ยวกับอันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ในบรรดาผู้ที่เคยมีประสบการณ์และไม่เคยเผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปานกลาง ร้อยละ 73.8 และ 61.3 ตามลำดับ เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระดับความรู้ของผู้ที่เคยเผชิญและไม่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลพบว่าสัดส่วนระดับความรู้ไม่เท่ากัน

ด้านทัศนคติเกี่ยวกับอันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ผู้ที่เคยมีประสบการณ์เผชิญและไม่เคยเผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลมีระดับทัศนคติปานกลาง ร้อยละ 67.6 และ 71.2 ตามลำดับ เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระดับทัศนคติของผู้ที่เคยเผชิญและไม่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลพบว่าสัดส่วนระดับทัศนคติเท่ากัน

ด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันอันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ผู้ที่เคยมีประสบการณ์เผชิญและไม่เคยเผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลมีการปฏิบัติตัวปานกลาง ร้อยละ 67.2 และ 84.5 ตามลำดับ เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระดับการปฏิบัติของผู้ที่เคยเผชิญและไม่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลพบว่าสัดส่วนระดับการปฏิบัติตัวไม่เท่ากัน

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ระดับทัศนคติและระดับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามประสบการณ์ที่เผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล (N= 600)

ความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติ	ประสบการณ์เผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล		รวม (ร้อยละ)
	เคยเผชิญ	ไม่เคยเผชิญ	
	จำนวน (ร้อยละ) n = 225	จำนวน (ร้อยละ) n = 375	
ระดับความรู้ (คะแนนเต็ม 14 คะแนน)			
ต่ำ (0 – 6.34 คะแนน)	44 (19.6)	58 (15.5)	102 (17.0)
ปานกลาง (6.35 – 10.43 คะแนน)	166 (73.7)	230 (61.3)	396 (66.0)
สูง (10.44 – 14 คะแนน)	15 (6.7)	87 (23.2)	102 (17.0)
คะแนนเฉลี่ย = 8.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.04 คะแนนต่ำสุด = 3 คะแนนสูงสุด = 14			
ระดับทัศนคติ (คะแนนเต็ม 75 คะแนน)			
ไม่ดี (0 – 51.56 คะแนน)	37 (16.4)	49 (13.1)	86 (14.4)
ปานกลาง (51.66 – 63.62 คะแนน)	152 (67.6)	267 (71.2)	419 (69.8)
ดี (63.63 – 75 คะแนน)	36 (16.0)	59 (15.7)	95 (15.8)
คะแนนเฉลี่ย = 57.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.98 คะแนนต่ำสุด = 40 คะแนนสูงสุด = 72			
ระดับการปฏิบัติ (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)			
ไม่ดี (0 – 26.65 คะแนน)	55 (24.4)	28 (7.5)	83 (13.8)
ปานกลาง (26.66 – 37.26 คะแนน)	151 (67.1)	317 (84.5)	468 (78.0)
ดี (37.27 – 40 คะแนน)	19 (8.5)	30 (8.0)	49 (8.2)
คะแนนเฉลี่ย = 31.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.3 คะแนนต่ำสุด = 13 คะแนนสูงสุด = 40			

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล จากโรงงาน อุตสาหกรรม ของผู้เผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลระดับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล จากโรงงานอุตสาหกรรม จากการสำรวจพบว่า ประชาชนเผชิญกับเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลทั้ง 2 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 18 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอาศัยในพื้นที่ดังกล่าวมากกว่า 6 ปี พิจารณาตาม ประสพการณ์ที่เคยเผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พบว่า ผู้ที่เผชิญเหตุ การณ์สารเคมีรั่วไหลครั้งที่ 1 มีการปฏิบัติระดับปานกลาง (ร้อยละ 66.7) และเมื่อเผชิญเหตุการณ์ สารเคมีรั่วไหลครั้งที่ 2 พบว่าผู้ที่เผชิญเหตุการณ์ดังกล่าวมีการปฏิบัติในระดับดีขึ้น (ร้อยละ 61.1)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของระดับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองของประชาชน
จำแนกตามประสพการณ์เผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล (N=18)

การปฏิบัติ	ประสพการณ์เผชิญเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหล	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ระดับการปฏิบัติ (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)		
ไม่ดี (0 - 16.50 คะแนน)	2 (11.1)	0 (0.0)
ปานกลาง (16.56 – 21.40 คะแนน)	12 (66.7)	7 (38.9)
ดี (21.50 – 25 คะแนน)	4 (22.2)	11 (61.1)

หมายเหตุ ประสพการณ์ครั้งที่ 1 และ 2 ห่างกัน 3 ปี

ส่วนที่ 5 การทดสอบความสัมพันธ์

ส่วนที่ 5.1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม กับความรู้เรื่องอันตราย สารเคมีรั่วไหล

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม กับความรู้เรื่อง อันตรายสารเคมีรั่วไหล จากการทดสอบทางสถิติ (Chi-Square test) พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ประสพการณ์การได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล และการให้คุณค่าต่อสุขภาพ มี ความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องอันตรายสารเคมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยผู้ที่มีระดับ การศึกษาดังแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป มีระดับความรู้เรื่องอันตรายสารเคมีสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษา ในระดับที่ต่ำกว่า ด้านการประกอบอาชีพอาชีพรับราชการมีระดับความรู้สูงกว่าอาชีพอื่นและอาชีพ เกษตรกรมีระดับความรู้ต่ำกว่าอาชีพอื่น ผู้มีรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ 15,001 – 20,000 บาทขึ้นไป มีระดับ ความรู้สูงกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า ผู้ที่เคยและไม่เคยได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหลมีระดับ

ความรู้ต่ำถึงปานกลาง และพบว่ากลุ่มที่ไม่เคยได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหลมีระดับความรู้สูง ร้อยละ 23.2 และผู้ที่ให้คุณค่าต่อสุขภาพสูงจะมีความรู้เรื่องอันตรายสารเคมีในระดับสูงกว่าผู้ที่ให้คุณค่าต่อสุขภาพระดับต่ำถึงปานกลาง

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม กับความรู้เรื่องอันตราย สารเคมีรั่วไหล (N= 600)

ตัวแปร	ระดับความรู้			รวม	χ^2	df	p-value
	ต่ำ (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง (ร้อยละ)				
ปัจจัยส่วนบุคคล							
เพศ							
ชาย	34 (15.5)	146 (66.7)	39 (17.8)	219 (100.0)	0.59	2	0.74
หญิง	68 (17.8)	250 (65.6)	63 (16.54)	381 (100.0)			
อายุ							
<หรือเท่ากับ 30	39 (16.3)	157 (65.7)	43 (18.0)	239 (100.0)	4.13	6	0.65
31 – 40 ปี	33 (20.5)	98 (60.9)	30 (18.6)	161 (100.0)			
41 – 50 ปี	18 (14.5)	88 (71.0)	18 (14.5)	124 (100.0)			
> 50 ปี	12 (15.8)	53 (69.7)	11 (14.5)	76 (100.0)			
Mean 35.98 ปี min =15 ปี max =60 ปี							
การศึกษา							
ไม่ได้รับการศึกษา	5 (16.1)	23 (74.2)	3 (9.7)	31 (100.0)	40.85	6	0.00*
ประถมศึกษา	55 (25.9)	141 (66.6)	16 (7.5)	212 (100.0)			
มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	40 (13.7)	185 (63.6)	66 (22.7)	291 (100.0)			
ปริญญาตรีขึ้นไป	2 (3.0)	47 (71.2)	17 (25.8)	66 (100.0)			
สถานภาพสมรส							
โสด	40 (18.1)	142 (64.3)	39 (17.6)	221 (100.0)	4.01	4	0.40
คู่	56 (17.9)	204 (65.2)	53 (16.9)	313 (100.0)			
หม้าย /หย่า/แยกกันอยู่	6 (9.1)	50 (75.7)	10 (15.2)	66 (100.0)			
อาชีพ							
ไม่ได้ทำงาน	4 (9.3)	34 (79.1)	5 (11.6)	43 (100.0)	47.53	10	0.00*
เกษตรกร	6 (28.6)	9 (42.9)	6 (28.5)	21 (100.0)			
ค้าขาย	11 (12.6)	64 (73.6)	12 (13.8)	87 (100.0)			
รับราชการ	3 (5.8)	25 (48.1)	24 (46.1)	52 (100.0)			
รับจ้าง	65 (20.1)	212 (65.6)	46 (14.3)	323 (100.0)			
อื่นๆ	13 (17.6)	52 (70.2)	9 (12.2)	74 (100.0)			

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม กับความรู้เรื่องอันตรายสารเคมี
ร้วไหล (N= 600) (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับความรู้			รวม	χ^2	df	p-value
	ต่ำ (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง (ร้อยละ)				
รายได้							
< 5,000 บาท	29 (21.7)	91 (67.9)	14 (10.4)	134 (100.0)	18.21	8	0.02*
5,001 - 10,000 บาท	57 (16.3)	236 (67.2)	58 (16.5)	351 (100.0)			
10,001 -15,000 บาท	11 (17.5)	41 (65.0)	11 (17.5)	63 (100.0)			
15,001 – 20,000 บาท	2 (7.7)	15 (57.7)	9 (34.6)	26 (100.0)			
> 20,001 บาท	3 (11.5)	13 (50.0)	10 (38.5)	26 (100.0)			
สถานภาพเศรษฐกิจ							
มีหนี้สิน	24 (15.0)	114 (71.2)	22 (13.8)	160 (100.0)	4.92	4	0.29
พอใช้/ไม่มีเหลือเก็บ	61 (18.6)	212 (64.6)	55 (16.8)	328 (100.0)			
มีเหลือเก็บ	17 (15.2)	70 (62.5)	25 (22.3)	112 (100.0)			
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่							
< 1 ปี	6 (15.8)	26 (68.4)	6 (15.8)	38 (100.0)	11.72	6	0.06
1 – 5 ปี	15 (10.9)	89 (64.5)	34 (24.6)	138 (100.0)			
6 – 10 ปี	30 (20.3)	93 (62.8)	25 (16.9)	148 (100.0)			
> 10 ปี	51 (18.5)	188 (68.1)	37 (13.4)	276 (100.0)			
ประสบการณ์การได้รับ							
อันตราย							
เคย	44 (19.6)	166 (73.7)	15 (6.7)	225 (100.0)	27.29	2	0.00*
ไม่เคย	58 (15.5)	230 (61.3)	87 (23.2)	375 (100.0)			
ปัจจัยเสริม							
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ							
อันตรายสารเคมี							
ไม่เคย	79 (18.9)	270 (64.8)	68 (16.3)	417 (100.0)	3.75	2	0.15
เคย	23 (12.6)	126 (68.8)	34 (18.6)	183 (100.0)			
การให้คุณค่าต่อสุขภาพ							
ต่ำ	7 (15.6)	33 (73.3)	5 (11.1)	45 (100.0)	16.40	4	0.00*
ปานกลาง	72 (16.3)	305 (69.0)	65 (14.7)	442 (100.0)			
สูง	27 (23.9)	58 (51.3)	28 (17.0)	113 (100.0)			

ส่วนที่ 5.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม กับทัศนคติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล

ตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม กับทัศนคติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล จากการทดสอบทางสถิติ (Chi – Square test) พบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการให้คุณค่าต่อสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการป้องกันอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปมีทัศนคติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลระดับดีกว่าผู้ที่อาศัยในพื้นที่น้อยกว่า 6 ปี และผู้ที่ให้คุณค่าต่อสุขภาพในระดับสูงมีทัศนคติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลระดับดี

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม กับทัศนคติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล (N= 600)

ตัวแปร	ระดับทัศนคติ			รวม	χ^2	df	p-value
	ไม่ดี (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ดี (ร้อยละ)				
ปัจจัยส่วนบุคคล							
เพศ							
ชาย	27 (12.3)	149 (68.1)	43 (19.6)	219 (100.0)	4.27	2	0.11
หญิง	59 (15.5)	270 (70.9)	52 (13.6)	381 (100.0)			
อายุ							
<หรือเท่ากับ 30	42 (17.6)	167 (69.8)	30 (12.6)	239 (100.0)	10.35	6	0.11
31 – 40 ปี	21 (13.1)	110 (68.3)	30 (18.6)	161 (100.0)			
41 – 50 ปี	19 (15.3)	86 (69.4)	19 (15.3)	124 (100.0)			
> 50 ปี	4 (5.3)	56 (73.6)	16 (21.1)	76 (100.0)			
Mean 35.98 ปี min =15 ปี mix =60ปี							
การศึกษา							
ไม่ได้รับการศึกษา	7 (22.6)	16 (51.6)	8 (25.8)	31 (100.0)	12.12	6	0.59
ประถมศึกษา	21 (9.9)	163 (76.9)	28 (13.2)	212 (100.0)			
มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	49 (16.8)	195 (67.0)	47 (16.2)	291 (100.0)			
ปริญญาตรีขึ้นไป	9 (13.6)	45 (68.2)	12 (18.2)	66 (100.0)			
สถานภาพสมรส							
โสด	41 (18.6)	151 (68.3)	28 (13.1)	221 (100.0)	9.25	4	0.55
คู่	38 (12.2)	216 (69.0)	59 (18.8)	313 (100.0)			
หม้าย /หย่า/แยกกันอยู่	7 (10.6)	52 (78.8)	7 (10.6)	66 (100.0)			

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม กับทัศนคติในการป้องกันตนเอง
ต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล (N= 600) (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับทัศนคติ			รวม	χ^2	df	p-value
	ไม่ดี (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ดี (ร้อยละ)				
อาชีพ							
ไม่ได้ทำงาน	4 (9.3)	30 (69.8)	9 (20.9)	43 (100.0)	16.03	10	0.09
เกษตรกร	3 (14.3)	13 (61.9)	5 (23.8)	21 (100.0)			
ค้าขาย	12 (13.8)	54 (62.1)	21 (24.1)	87 (100.0)			
รับราชการ	9 (17.3)	39 (75.0)	4 (7.7)	52 (100.0)			
รับจ้าง	41 (12.7)	234 (72.4)	48 (14.9)	323 (100.0)			
อื่นๆ	17 (23.0)	49 (66.2)	8 (10.8)	74 (100.0)			
รายได้							
< 5,000 บาท	24 (17.9)	95 (70.9)	15 (11.2)	134 (100.0)	12.24	8	0.14
5,001 - 10,000 บาท	43 (12.3)	244 (69.5)	64 (18.2)	351 (100.0)			
10,001 - 15,000 บาท	9 (14.3)	41 (65.1)	13 (20.6)	63 (100.0)			
15,001 – 20,000 บาท	5 (19.2)	18 (69.2)	3 (11.5)	26 (100.0)			
> 20,001 บาท	5 (19.2)	21 (80.8)	0 (0.0)	26 (100.0)			
สถานภาพเศรษฐกิจ							
มีหนี้สิน	24 (15.0)	120 (75.0)	16 (10.0)	160 (100.0)	6.12	4	0.19
พอใช้/ไม่มีหนี้ถือเก็บ	48 (14.6)	223 (68.0)	57 (17.4)	328 (100.0)			
มีหนี้ถือเก็บ	14 (12.5)	76 (67.9)	22 (19.6)	112 (100.0)			
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่							
< 1 ปี	2 (5.3)	33 (47.3)	3 (7.9)	38 (100.0)	12.87	6	0.04*
1 – 5 ปี	25 (18.1)	98 (60.9)	15 (10.9)	138 (100.0)			
6 – 10 ปี	25 (16.9)	94 (52.7)	29 (19.6)	148 (100.0)			
> 10 ปี	34 (12.3)	194 (55.1)	48 (17.4)	276 (100.0)			
ประสบการณ์การได้รับอันตราย							
เคย	37 (16.4)	152 (67.6)	36 (16.0)	225 (100.0)	1.39	2	0.49
ไม่เคย	49 (13.1)	267 (71.2)	59 (15.7)	375 (100.0)			
ปัจจัยเสริม							
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี							
ไม่เคย	65 (15.6)	280 (67.1)	72 (17.3)	417 (100.0)	4.68	2	0.09
เคย	21 (11.4)	139 (76.0)	23 (12.6)	183 (100.0)			
การให้มูลค่าต่อสุขภาพ							
ต่ำ	13 (28.9)	28 (62.2)	4 (8.9)	45 (100.0)	34.86	4	0.00*
ปานกลาง	63 (14.3)	324 (73.3)	55 (12.4)	442 (100.0)			
สูง	10 (8.8)	67 (59.3)	36 (31.9)	113 (100.0)			

ส่วนที่ 5.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม กับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล

ตารางที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม กับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล จากการทดสอบทางสถิติ (Chi-Square Test) พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย สถานภาพทางเศรษฐกิจ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ประสบการณ์ การได้รับอันตรายสารเคมีรั่วไหล การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี และการให้คุณค่าต่อสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีการปฏิบัติตัวระดับดี ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท / เดือน และสถานภาพทางเศรษฐกิจพอใช้แต่ไม่มีเหลือเก็บ มีการปฏิบัติตัวในการป้องกันอันตรายระดับดี ผู้ที่อาศัยในพื้นที่น้อยกว่า 1 ปี และ 6 ปีขึ้นไปมีการปฏิบัติตัวในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลระดับดีผู้ที่เคยมีประสบการณ์ ได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหลมีการปฏิบัติตัวระดับดีกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ผู้ที่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายสารเคมี มีการปฏิบัติตัวระดับดีกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับข่าวสาร และผู้ที่ให้คุณค่าต่อสุขภาพในระดับสูงมีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลระดับดี และปัจจัยด้านอายุพบว่าแปรผกผันกับการปฏิบัติ

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมกับการปฏิบัติในการป้องกันตนเอง
ต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล (N= 600)

ตัวแปร	ระดับการปฏิบัติ			รวม	χ^2	df	p-value
	ไม่ดี (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ดี (ร้อยละ)				
ปัจจัยส่วนบุคคล							
เพศ							
ชาย	26 (11.9)	179 (81.7)	14 (6.4)	219 (100.0)	2.90	2	0.23
หญิง	57 (15.0)	289 (75.8)	35 (9.2)	381 (100.0)			
อายุ							
<หรือเท่ากับ 30	24 (10.0)	195 (81.6)	20 (8.4)	239 (100.0)	24.63	6	0.00*
31 – 40 ปี	13 (8.1)	136 (84.4)	12 (7.5)	161 (100.0)			
41 – 50 ปี	25 (20.2)	89 (71.7)	10 (8.1)	124 (100.0)			
> 50 ปี	21 (27.6)	48 (63.2)	7 (9.2)	76 (100.0)			
Mean 35.98 ปี min =15 ปี max=60ปี							
การศึกษา							
ไม่ได้รับการศึกษา	11 (35.5)	19 (61.3)	1 (3.2)	31 (100.0)	30.72	6	0.00*
ประถมศึกษา	43 (20.3)	155 (73.1)	14 (6.6)	212 (100.0)			
มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	23 (7.9)	239 (82.1)	29 (10.0)	291 (100.0)			
ปริญญาตรีขึ้นไป	6 (9.1)	55 (83.3)	5 (7.6)	66 (100.0)			
สถานภาพสมรส							
โสด	20 (9.0)	181 (82.0)	20 (9.0)	221 (100.0)	9.27	4	0.06
คู่	51 (16.3)	241 (77.0)	21 (6.7)	313 (100.0)			
หม้าย /หย่า/แยกกันอยู่	12 (18.2)	46 (69.7)	8 (12.1)	66 (100.0)			
อาชีพ							
ไม่ได้ทำงาน	9 (20.9)	31 (72.1)	3 (7.0)	43 (100.0)	8.40	10	0.58
เกษตรกร	3 (14.3)	15 (71.4)	3 (14.3)	21 (100.0)			
ค้าขาย	14 (16.1)	70 (80.5)	3 (3.4)	87 (100.0)			
รับราชการ	6 (11.5)	42 (80.8)	4 (7.7)	52 (100.0)			
รับจ้าง	40 (12.4)	251 (77.7)	32 (9.9)	323 (100.0)			
อื่นๆ	11 (14.9)	59 (79.7)	4 (5.4)	74 (100.0)			

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม กับการปฏิบัติในการป้องกันตนเอง
ต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล (N= 600) (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับการปฏิบัติ			รวม	χ^2	df	p-value
	ไม่ดี (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ดี (ร้อยละ)				
รายได้							
< 5,000 บาท	33 (24.7)	96 (71.6)	5 (3.7)	134 (100.0)	21.86	8	0.00*
5,001 - 10,000 บาท	40 (11.4)	277 (78.9)	34 (9.7)	351 (100.0)			
10,001 -15,000 บาท	5 (7.9)	51 (81.0)	7 (11.1)	63 (100.0)			
15,001 – 20,000 บาท	2 (7.7)	23 (88.5)	1 (3.8)	26 (100.0)			
> 20,001 บาท	3 (11.5)	21 (80.8)	2 (7.7)	26 (100.0)			
สถานภาพเศรษฐกิจ							
มีหนี้สิน	30 (18.7)	119 (74.4)	11 (6.9)	160 (100.0)	21.03	4	0.00*
พอใช้/ไม่มีเหลือเก็บ	48 (14.6)	260 (79.3)	20 (6.1)	328 (100.0)			
มีเหลือเก็บ	5 (4.4)	89 (79.5)	18 (16.1)	112 (100.0)			
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่							
< 1 ปี	4 (10.5)	26 (68.4)	8 (21.1)	38 (100.0)	19.82	6	0.00*
1 – 5 ปี	14 (10.1)	116 (84.1)	8 (5.8)	138 (100.0)			
6 – 10 ปี	14 (9.5)	119 (80.4)	15 (10.1)	148 (100.0)			
> 10 ปี	51 (18.5)	207 (75.0)	18 (6.5)	276 (100.0)			
ประสบการณ์การได้รับ							
อันตราย							
เคย	55 (24.4)	151 (67.1)	19 (8.5)	225 (100.0)	34.80	2	0.00*
ไม่เคย	28 (7.5)	317 (84.5)	30 (8.0)	375 (100.0)			
ปัจจัยเสริม							
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ							
อันตรายสารเคมี							
ไม่เคย	37 (16.1)	316 (75.7)	34 (8.2)	417 (100.0)	5.79	2	0.04*
เคย	16 (8.7)	149 (81.5)	18 (9.8)	183 (100.0)			
การให้คุณค่าต่อสุขภาพ							
ต่ำ	11 (24.4)	31 (68.9)	3 (6.7)	45 (100.0)	15.26	4	0.00*
ปานกลาง	68 (15.4)	339 (76.7)	35 (7.9)	442 (100.0)			
สูง	4 (3.6)	98 (86.7)	11 (9.7)	113 (100.0)			

ส่วนที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องสารเคมี และทัศนคติในการป้องกันตนเอง ต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ของระดับความรู้เรื่องอันตรายสารเคมี และทัศนคติของประชาชนในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม จากการศึกษาพบว่าความรู้เรื่องอันตรายสารเคมี และทัศนคติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) คือ ประชาชนที่มีระดับความรู้ต่ำและมีระดับทัศนคติปานกลาง ร้อยละ 77.5 ประชาชนที่มีระดับความรู้และระดับทัศนคติปานกลาง ร้อยละ 72.7 ประชาชนที่มีระดับความรู้สูงและระดับทัศนคติปานกลาง ร้อยละ 51.0 และในบรรดาผู้ที่มีระดับความรู้สูงมีระดับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายจากสารเคมีรั่วไหลดี ร้อยละ 28.4

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ของระดับความรู้และระดับทัศนคติของประชาชนในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม (N= 600)

ระดับความรู้	ระดับทัศนคติ			รวม	χ^2	df	p-value
	ไม่ดี (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ดี (ร้อยละ)				
ต่ำ	8 (7.8)	79 (77.5)	15 (14.7)	102 (100.0)	24.78	4	0.00*
ปานกลาง	57 (14.4)	288 (72.7)	51 (12.9)	396 (100.0)			
สูง	21 (20.6)	52 (51.0)	29 (28.4)	102 (100.0)			

ส่วนที่ 5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องอันตรายสารเคมีและการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ของระดับความรู้เรื่องอันตรายสารเคมี และการปฏิบัติของประชาชนในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม จากการศึกษาพบว่าความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) คือ ประชาชนที่มีระดับความรู้สูงและมีระดับการปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 87.3 ประชาชนที่มีระดับความรู้ต่ำและมีระดับการปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 77.5 ประชาชนที่มีระดับความรู้และระดับการปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 75.8 และในบรรดาผู้ที่มีระดับความรู้ต่ำมีระดับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายจากสารเคมีรั่วไหลดี ร้อยละ 7.8 แต่อย่างไรก็ตาม ระดับความรู้เป็นเพียงปัจจัยพื้นฐานที่มีอยู่ในตัวบุคคลแต่จะสามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ดีหรือไม่ดี อาจต้องมีปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น ประสบการณ์ในอดีต

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้กับระดับการปฏิบัติของประชาชนในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหล (N= 600)

ระดับความรู้	ระดับการปฏิบัติตัว			รวม	χ^2	df	p-value
	ไม่ดี (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ดี (ร้อยละ)				
ต่ำ	14 (13.7)	79 (77.5)	9 (8.8)	102 (100.0)	8.88	4	0.06
ปานกลาง	64 (16.2)	300 (75.8)	32 (8.0)	396 (100.0)			
สูง	5 (4.9)	86 (87.3)	8 (7.8)	102 (100.0)			

ส่วนที่ 5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.12 แสดงระดับทัศนคติ และการปฏิบัติของประชาชนในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติและการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) คือ ประชาชนที่มีระดับทัศนคติดีและระดับการปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 80.0 ประชาชนที่มีระดับทัศนคติและระดับการปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 79.5 ประชาชนที่มีระดับทัศนคติไม่ดีและมีระดับการปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 68.6 และในบรรดาผู้ที่มีระดับทัศนคติดีมีระดับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลดี ร้อยละ 12.6 กล่าวคือคนที่มีความทัศนคติในระดับดีจะส่งผลให้การปฏิบัติตัวในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลในระดับดีด้วย

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติกับระดับการปฏิบัติในการป้องกันตนเองต่ออันตรายสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานอุตสาหกรรม (N= 600)

ระดับทัศนคติ	ระดับการปฏิบัติตัว			รวม	χ^2	df	p-value
	ไม่ดี (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	ดี (ร้อยละ)				
ไม่ดี	25 (29.1)	59 (68.6)	2 (2.3)	86 (100.0)	25.20	4	0.00*
ปานกลาง	51 (12.2)	333 (79.5)	35 (8.4)	419 (100.0)			
ดี	7 (7.4)	76 (80.0)	12 (12.6)	95 (100.0)			

ส่วนที่ 6 ปัญหา และความต้องการความช่วยเหลือเมื่อได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล

ตารางที่ 4.13 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 122 คน ในด้าน ปัญหาและต้องการความช่วยเหลือเมื่อได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล ส่วนใหญ่ปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับความเครียด วิตกกังวล คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาคือ ประชาชนมีปัญหาสุขภาพกาย ทำให้ร่างกายอ่อนแอป่วยบ่อย คิดเป็นร้อยละ 33.6 และปัญหาสิ่งแวดล้อม คือ มลพิษต่ออากาศ คิดเป็นร้อยละ 17.2

ด้านความต้องการความช่วยเหลือเมื่อได้รับอันตรายจากสารเคมี แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ คือต้องการให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ และให้ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วน คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาคือต้องการตรวจสอบกระบวนการผลิตอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 36.9 และน้อยที่สุดต้องการให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการในพื้นที่ให้มีความชัดเจนโปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 1.9

ส่วนที่ 2 ต้องการความช่วยเหลือจากโรงงานอุตสาหกรรม คือ ประชาชนต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรม แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมาคือ ต้องมีระบบป้องกันอันตรายที่มีมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 52.4 และน้อยที่สุดควรมีการกำจัดขยะปนเปื้อนสารเคมีให้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัญหา และความต้องการความช่วยเหลือเมื่อได้รับอันตรายจากสารเคมีรั่วไหล (N=122)

ข้อมูลปัญหาและต้องการความช่วยเหลือ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาจากสารเคมีรั่วไหล		
-สุขภาพกาย		
ร่างกายอ่อนแอป่วยบ่อย	41	33.6
-สุขภาพจิต		
เกิดความเครียด วิตกกังวล	45	36.9
-สิ่งแวดล้อม		
มลพิษต่ออากาศ	21	17.2
มลพิษต่อน้ำ	19	15.6
2. ความต้องการความช่วยเหลือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.1 จากหน่วยราชการ		
-ใช้กฎหมายบังคับด้านความปลอดภัยอย่างจริงจัง	15	12.3
-ใช้บทลงโทษสูงสุด	9	7.4
-คุ้มครองความปลอดภัยประชาชน	13	10.6

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัญหา และความต้องการความช่วยเหลือเมื่อได้รับ
อันตรายสารเคมีรั่วไหล (N=122) (ต่อ)

ข้อมูลปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือ	จำนวน	ร้อยละ
-อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องอันตรายสารเคมี	38	31.1
-ผลิตสื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องสารเคมีและ วิธีป้องกันอันตราย	4	3.3
-ตรวจสอบกระบวนการผลิตอย่างสม่ำเสมอ	45	36.9
-มีหน่วยงานรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วน	50	41.0
-จัดระเบียบโรงงานสารเคมีอันตรายไปอยู่ในนิคม	20	16.4
-ตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการในพื้นที่	3	2.4
2.2 จากโรงงานอุตสาหกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
-แสดงความวิตกกังวลต่อสังคม ชีวีต และทรัพย์สินประชาชน	97	79.5
-อบรมพนักงานในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ	25	20.5
-ให้ความรู้ประชาชนในการป้องกันอันตรายจากสารเคมี	51	41.8
-มีระบบการแจ้งเตือนประชาชน	29	23.8
-มีระบบการป้องกันอันตรายที่มีมาตรฐาน	64	52.4
-มีระบบการจัดเก็บสารเคมีที่ได้มาตรฐาน	12	9.8
-แยกกำจัดขยะปนเปื้อนสารเคมี	2	1.7
-ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	43	35.2